

Thị trường trái phiếu Chính phủ - công cụ hữu hiệu điều hành nền kinh tế vĩ mô ở Việt Nam

Võ Thị Phương Lan

Thị trường Trái phiếu chính phủ (TPCP) là một bộ phận quan trọng của thị trường tài chính. Nó có chức năng thu hút, di chuyển các nguồn vốn từ nơi có khả năng sinh lợi thấp đến nơi có khả năng sinh lợi cao hơn và từ nơi thừa vốn đến nơi thiếu vốn; đáp ứng các yêu cầu về vốn để phát triển kinh tế và là công cụ hữu hiệu của Chính phủ trong quá trình điều hành vĩ mô nền kinh tế. Trải qua hàng chục năm hình thành và phát triển, thị trường TPCP ở Việt Nam đã khẳng định được vai trò và vị trí quan trọng trong việc huy động vốn cho NSNN và cho đầu tư phát triển; ổn định nền tài chính quốc gia; góp phần kiểm chế và kiểm soát lạm phát; thúc đẩy quá trình phát triển của thị trường tài chính.

Một số kết quả

Thứ nhất, thị trường TPCP là một công cụ hữu hiệu của Chính phủ trong việc huy động vốn cho NSNN và cho đầu tư phát triển, kết quả phát hành TPCP qua các kênh từ năm 1991- 2008 cụ thể như sau:

TPCP ngày càng đa dạng hoá về chủng loại, quy trình phát hành và thanh toán được sửa đổi, bổ sung theo hướng hoàn thiện hơn. Kể từ năm 2000, đã áp dụng và tổ chức đấu thầu TPCP qua Sở GDCK và nghiệp vụ bảo lãnh phát hành, năm 2007 KBNN đã phối hợp với Sở GDCK Hà Nội (HNX) tổ chức đấu thầu TPCP theo lô lớn đây là phương thức phát hành tiên tiến đã thu hút được sự quan tâm và tham gia của nhiều nhà đầu tư trong và ngoài nước, đồng thời cung cấp một khối lượng hàng hoá có chất lượng cao cho thị trường, nâng cao tính thanh khoản của

Kết quả phát hành TPCP qua các kênh giai đoạn 1991-2008

Đơn vị tính: tỷ đồng

TT	Loại TPCP	Khối lượng	Ghi chú
1	Tín phiếu kho bạc	140.395,1	gồm cả bản lẻ và đấu thầu qua NHNN
2	Trái phiếu kho bạc	90.500,3	gồm cả bản lẻ và đấu thầu qua SGDCK, BLPH
3	Trái phiếu CTTW	39.342,4	
4	Trái phiếu ngoại tệ	77.152.000 (USD)	gồm cả bản lẻ và đấu thầu qua NHNN
5	Công trái XDTQ	9.892,566	
6	Phát hành cho	19.000	
7	BHXHVN	49.923	VDB phát hành
8	Trái phiếu ĐT TP phát hành ra QT	750.000.000 USD	

Nguồn: KBNN, NSNN, VDB, SGDCK TP, Hồ Chí Minh và SGDCK Hà Nội.

TPCP trên thị trường. Chuẩn hoá TPCP, góp phần tái cơ cấu lại thị trường TPCP, tiến tới áp dụng thống nhất phương pháp này thay thế cho hình thức đấu thầu ngang mệnh giá qua HNX và bảo lãnh phát hành hiện nay. Kỳ hạn của TPCP được thay đổi cho phù hợp, đáp ứng

nhu cầu đầu tư của công chúng và nhu cầu huy động vốn trung và dài hạn của Nhà nước; trước năm 1999 TPCP chủ yếu có 2 loại kỳ hạn: 1 năm và 2 năm. Từ cuối năm 1999 đến nay có thêm nhiều loại kỳ hạn 5 năm và 7 năm; từ 2003 trở đi loại TPCP có kỳ hạn 5 năm trở

lên chiếm 57% tổng dư nợ, với các mức lãi suất hợp lý, hấp dẫn đối với công chúng đầu tư. Hình thức phát hành trái phiếu cũng đa dạng hơn, có loại chứng chỉ, có loại ghi sổ, loại có ghi tên và loại không ghi tên tạo cho công chúng đầu tư có nhiều cơ hội lựa chọn, giảm tối đa chi phí phát hành.

Thứ hai, Thị trường TPCP vừa là công cụ để huy động vốn vừa là công cụ để điều chỉnh nền kinh tế vĩ mô. Trong xu thế hội nhập và mở cửa nền kinh tế, huy động các nguồn vốn thông qua phát hành TPCP và phát triển thị trường TPCP ngày càng được Chính phủ quan tâm bởi những tác động tích cực của thị trường TPCP đến quá trình phát triển kinh tế; cùng với quá trình tự do hoá thị trường vốn trong nước, việc phát hành TPCP và phát triển thị trường TPCP sẽ thu hút được sự quan tâm của các nhà đầu tư nước ngoài tham gia vào thị trường này. Ngoài ra, sự luân chuyển các nguồn vốn trên thị trường TPCP có ý nghĩa rất quan trọng đối với thị trường tài chính.

Thứ ba, khuôn khổ pháp lý đối với hoạt động của thị trường TPCP được bổ sung, sửa đổi theo hướng hoàn thiện hơn. Trước năm 1995 việc phát hành trái phiếu được thực thi theo các quyết định của Bộ Tài chính, chưa có văn bản pháp luật nào quy định. Nhưng bắt đầu từ năm 1995 đã có Nghị định số 72/CP; Nghị định 01/2000/NĐ-CP về Quy chế

phát hành TPCP; Nghị định 141/2003/NĐ-CP; Quyết định số 46/2008/QĐ-BTC ngày 06/9/2006 của Bộ Tài chính ban hành Quy chế phát hành TPCP theo Lô lớn; Quyết định số 86/QĐ-BTC ngày 15/01/2008 của Bộ Trưởng Bộ Tài chính Pháp lệnh số 12/1999/PL-UBTVQH10 về phát hành công trái xây dựng tổ quốc và Quyết định số 128/2007/QĐ-TTg ngày 02/8/2007 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án phát triển thị trường vốn đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020; công tác kế hoạch hoá và tổ chức thực hiện huy động TPCP đã được cải tiến. Như vậy, thông qua việc xây dựng và ban hành cơ chế, chính sách đã tạo ra được khuôn khổ pháp lý cho hoạt động phát hành, giao dịch TPCP, điều hành và quản lý hoạt động của thị trường TPCP theo hướng chuyên nghiệp.

Thứ tư, Thị trường TPCP là một công cụ hữu hiệu của

Chính phủ trong quá trình thực thi chính sách tiền tệ thông qua việc điều chỉnh quan hệ cung cầu tiền tệ trên thị trường. Thiết lập và điều hành hoạt động thị trường Mở (OMO), điều chỉnh khối lượng tiền cung ứng trong lưu thông, góp phần kiểm soát và hạn chế lạm phát. Việc ra đời và đi vào hoạt động của thị trường Mở từ tháng 7/2000 đã đánh dấu một bước tiến trong quá trình phát triển của thị trường tài chính ở Việt Nam; cùng với việc điều chỉnh linh hoạt các kỳ hạn giao dịch từ 7- 60 ngày cho phù hợp với nhu cầu vốn của các tổ chức tín dụng và thực hiện mục tiêu chính sách tiền tệ, NHNN đã cho phép các TPCP (trái phiếu công trình TW, tín phiếu, TPGTTL, CTXDTQ) đưa vào giao dịch trong nghiệp vụ thị trường mở, qua đó tạo thuận lợi thu hút thêm các thành viên tham gia vào thị trường, nâng cao khả năng điều tiết tiền tệ của NHNN. Kết quả giao dịch TPCP trên thị trường mở giai đoạn từ 7/2000 - 2008

NĂM	LOẠI TRÁI PHIẾU CHÍNH PHỦ				Cộng
	Tín phiếu KB	TPGTTL	CTXDTQ	Trái phiếu KB	
2000	833.50	0	0		833.50
2001	3,313.81	0	0		3,313.81
2002	7,090.98	0	0		7,090.98
2003	9,344.15	0	0		9,344.15
2004	60,244.18	1,591.73	100		61,935.91
2005	50,825.54	44,237.86	1,449.32	4,866.43	101,379.15
2006	18,605.04	6,823.55	1,153.31	10,450.87	37,032.77
2007	1,966.70	2,423.04	37.00	3,569.83	7,996.57
2008	2,798.60	3,876.90	37.00	3,456.70	10,169.20
Cộng	155,022.49	58,953.08	2,739.63	18,887.13	228,926.84

Thứ năm, Thị trường TPCP có vai trò khuyến khích tiết kiệm và thu hút các nguồn vốn đầu tư trong xã hội, thể hiện qua việc khối lượng TPCP phát hành năm sau luôn cao hơn các năm trước, số lượng nhà đầu tư có tổ chức tham gia thị trường ngày càng đông và đa dạng, bên cạnh các nhà đầu tư trong nước, có nhiều nhà đầu tư nước ngoài; số lượng thành viên tham gia thị trường đấu thầu, bảo lãnh TPCP cũng tăng nhanh, trong những năm đầu chỉ có từ 6-8 thành viên tham gia thị trường, tính đến cuối năm 2008 đã có trên 70 tổ chức tham gia vào thị trường đấu thầu và bảo lãnh TPCP. Thông qua phát hành TPCP ra thị trường đã tạo điều kiện cho các doanh nghiệp và các tầng lớp dân cư có nhiều cơ hội đầu tư, góp phần, tạo thói quen đầu tư, kinh doanh chứng khoán, thúc đẩy sự hình thành và phát triển các định chế tài chính

trung gian (các công ty chứng khoán, các quỹ đầu tư... thị trường TPCP là nơi khơi thông các nguồn vốn trong xã hội, tạo điều kiện tích tụ các nguồn vốn nhỏ thành nguồn vốn lớn, nguồn vốn ngắn hạn thành nguồn vốn dài hạn.

Thứ sáu, thị trường TPCP là thị trường nợ chuẩn mực để các thị trường khác tham chiếu, là nơi định giá các TPCP phát hành lần đầu và định giá lại các trái phiếu trên thị trường thứ cấp. Lãi suất TPCP chịu ảnh hưởng lớn từ quan hệ cung và cầu TPCP trên thị trường. Khi cung, cầu trái phiếu thay đổi làm cho lãi suất cân bằng thay đổi. Lãi suất TPCP mới phát hành tương đương với lãi suất chiết khấu dùng để tính giá trị hiện hành của loại TPCP đang lưu thông có cùng đặc điểm về kỳ trả lãi và thời hạn đáo hạn; với đặc điểm này, thị trường TPCP có vai trò định

giá trái phiếu trên thị trường sơ cấp và thị trường thứ cấp, là thị trường nợ chuẩn để các thị trường khác tham chiếu.

Những tồn tại

Một là, thị trường TPCP còn thiếu một cơ cấu lãi suất chuẩn, chưa hình thành được đường cong lãi suất TPCP trên thị trường. Trên phương diện lý thuyết, với uy tín của Chính phủ thì các loại TPCP nếu được phát hành một cách đều đặn và căn cứ vào kế hoạch tổng thể sẽ tạo lên đường cong lãi suất chuẩn cho thị trường tiền tệ và thị trường chứng khoán. Trong khi đó, sự thiếu đa dạng các kỳ hạn của TPCP (tín phiếu kho bạc chủ yếu là loại 364 ngày, Trái phiếu kho bạc chủ yếu là loại có kỳ hạn 2 năm) đã gây khó khăn trong việc hình thành lãi suất chuẩn thị trường của các công cụ nợ. Lãi suất TPCP chưa thực sự hấp dẫn đối với công chúng đầu tư, cơ chế xây

dựng lãi suất chưa đồng bộ, chưa thực sự phù hợp với tiến trình tự do hoá lãi suất. Việc điều hành lãi suất còn mang nặng tính chủ quan, mặc dù lãi suất của TPCP đã dần dần bám sát thị trường và phản ánh đúng phần nào quan hệ cung cầu vốn trên thị trường, nhưng với cơ chế Bộ Tài chính điều hành lãi suất trần, Ngân hàng Nhà nước điều hành lãi suất cơ bản nên đã làm giảm tính cạnh tranh trên thị trường, chưa thực sự phù hợp với thông lệ quốc tế.

Hai là, Về cơ chế chính sách, theo Quyết định số 46/2006/QĐ-BTC ngày 06/9/2006 của Bộ Trưởng Bộ Tài chính về phát hành TPCP theo lô lớn, trái phiếu lô lớn được phát hành theo hai phương thức là đấu thầu và bảo lãnh phát hành; hiện nay, duy nhất chỉ có KBNN đã và đang phối hợp với Sở GDCK Hà Nội và các đơn vị liên quan tổ chức được kênh đấu thầu TPCP theo lô lớn qua Sở GDCK Hà Nội, chưa triển khai được kênh bảo lãnh phát hành TPCP theo lô lớn, đây cũng là một trong những lý do chính dẫn đến việc khối lượng TPCP chuẩn trên thị trường còn khá khiêm tốn so với tổng dư nợ TPCP.

- Về quản lý trái phiếu Chính phủ cần phải được tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện cho phù hợp với quá trình phát triển của thị trường tài chính nói chung và thị trường TPCP nói riêng. Cần phải xây dựng được chiến lược vay nợ cụ thể

thông qua phát hành trái phiếu Chính phủ. Hiện nay, TPCP được phát hành bởi hai cơ quan là hệ thống KBNN và Ngân hàng Phát triển Việt Nam, đây cũng là nguyên nhân gây ra nhiều khó khăn cho các bên phát hành, các nhà đầu tư và kinh doanh chứng khoán.

Ba là, trái phiếu Chính phủ đã từng bước được đa dạng về kỳ hạn; nhưng chủ yếu là kỳ hạn 5 năm, các loại kỳ hạn khác như (2 năm; 3 năm; 7 năm; 10 năm; 15 năm...) chưa được duy trì đều đặn. Trong một năm, tháng phát hành nhiều đợt với các loại kỳ hạn, lãi suất, ngày đáo hạn khác nhau dẫn đến tình trạng trên thị trường có nhiều loại TPCP; chưa chuẩn hoá và cơ cấu lại các loại TPCP để TPCP có cùng ngày đáo hạn, cùng mức lãi suất nên rất khó khăn cho các nhà đầu tư nắm bắt được diễn biến của từng loại trái phiếu để ra quyết định đầu tư; đồng thời chưa thể xây dựng được đường cong lãi suất chuẩn TPCP để thị trường tham chiếu.

Bốn là, Trên thị trường TPCP còn thiếu vắng các nhà kinh doanh trái phiếu chuyên nghiệp và nhà tạo lập thị trường (PDs): Hiện nay các nhà đầu tư có tổ chức chủ yếu là các NHTM, các công ty Bảo hiểm, công ty chứng khoán tham gia đấu thầu trái phiếu hoặc bảo lãnh phát hành thường nắm giữ trái phiếu cho đến khi đáo hạn, chứ không đưa TPCP ra giao dịch và họ

coi đây là một công cụ đầu tư dài hạn. Chính vì những lý do này mà hoạt động giao dịch TPCP trên thị trường thứ cấp kém sôi động, chưa phản ánh đúng tiềm năng của nó. Mặt khác, các nhà đầu tư cá nhân hầu như không tham gia giao dịch TPCP trên thị trường thứ cấp; nguyên nhân chính là do lãi suất TPCP chưa thực sự hấp dẫn đối với các nhà đầu tư, lợi tức từ hoạt động kinh doanh TPCP còn thấp. Theo các nhà đầu tư chuyên nghiệp thì hầu hết các chủ thể đầu tư khi tham gia thị trường này đều quan tâm đến thị trường cổ phiếu với kỳ vọng thu được lợi tức cao.

Năm là, phương thức phát hành (đấu thầu qua NHNN, đấu thầu qua Sở GDCK, bảo lãnh phát hành) đã từng bước được triển khai và dần đi vào nền nếp, song nội dung còn rất nhiều vấn đề phải tiếp tục nghiên cứu, cải tiến cho phù hợp. Số thành viên tham gia thị trường đông nhưng chưa ổn định; khối lượng và lãi suất đặt thầu không ổn định nên ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả của các đợt đấu thầu. Trong từng phiên đấu thầu chỉ có 1-2 loại kỳ hạn. Việc bảo lãnh phát hành chưa phát huy được ưu thế của nó; khối lượng trái phiếu bảo lãnh không được phân phối ra công chúng mà các tổ chức bảo lãnh vẫn nắm giữ một khối lượng lớn.

Sáu là, TPCP niêm yết, giao dịch trên thị trường thứ cấp còn ít về số lượng, chưa đa dạng về chủng loại, thực tế, chỉ

có TPCP đấu thầu, bảo lãnh và trái phiếu chiết khấu phát hành năm 2001 tại địa bàn Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh mới đáp ứng đủ các yêu cầu kỹ thuật để được niêm yết và giao dịch của Sở GDCK, còn một khối lượng khá lớn TPCP bán lẻ qua hệ thống KBNN, CTXDTQ vẫn không đáp ứng đủ các điều kiện được niêm yết, giao dịch trên TTCK tập trung. Tổng số TPCP niêm yết chiếm tỷ trọng trên 80% so với tổng số trái phiếu đang lưu hành.

Một số giải pháp

Một là, sửa đổi bổ sung và hướng tới hoàn thiện khuôn khổ pháp lý trong lĩnh vực huy động vốn, bảo đảm tính hiệu quả và khả năng thực thi cao. Nhanh chóng hướng dẫn triển khai Luật Quản lý nợ công, nâng cao vai trò của cơ quan Giám sát tài chính (SFA) đối với hoạt động của thị trường tài chính nói chung và thị trường TPCP nói riêng. Nhiệm vụ huy động vốn cho ngân sách nhà nước và cho đầu tư phát triển thông qua phát hành trái phiếu Chính phủ cần tập trung, thống nhất về một đầu mối, tránh tình trạng phân tán như hiện nay việc phát hành TPCP được thực hiện bởi KBNN và NHPTVN. Quá trình hoàn thiện khuôn khổ pháp lý cũng đòi hỏi phải được xem xét toàn diện và đồng bộ giữa công tác huy động vốn của Chính phủ với hoạt động tín dụng của hệ thống ngân hàng và sự vận hành của thị trường tài chính nói chung và thị trường TPCP

nói riêng.

Sửa đổi, bổ sung các quy định pháp lý thị trường TPCP theo hướng: Đối tượng tham ra giao dịch TPCP gồm các thành viên của HNX bao gồm cả thành viên chính (nghịệp vụ tự doanh, môi giới) và các thành viên phụ - các tổ chức tài chính khác (nghịệp vụ tự doanh). Quy định cụ thể phương thức giao dịch TPCP là phương thức thoả thuận và khớp lệnh (mở). UBCKNN trên cơ sở quy định của Bộ Tài chính sẽ ban hành quy chế giao dịch trái phiếu cụ thể theo các đối tượng (thành viên chính, thành viên phụ) và các hình thức giao dịch (Repos; DVP; ...) và nghĩa vụ công bố thông tin, chi tiết về thủ tục lưu ký - đăng ký - thanh toán bù trừ, chế độ báo cáo...

Hai là, Xây dựng khuôn khổ pháp lý đối với hệ thống PDs, CRA lựa chọn các thành viên thị trường TPCP có những đóng góp, ảnh hưởng và tích cực tham gia trên thị trường đóng vai trò là các PDs với quy định về trách nhiệm, nghĩa vụ và quyền lợi cụ thể. Các PDs với vai trò là nhà tạo lập thị trường, duy trì đều đặn các phiên đấu thầu trái phiếu thành công, tạo tính thanh khoản cho TPCP trên thị trường giao dịch. Ngoài ra, cần mở rộng đối tượng tham gia vào thị trường đấu thầu TPCP qua HNX, đặc biệt là các tổng công ty, các doanh nghiệp Nhà nước có tiềm lực về vốn.

Ba là, nghiên cứu, cải tiến cơ chế xác định lãi suất trái

phiếu, từng bước thực hiện lộ trình tự do hoá lãi suất; bảo đảm các điều kiện để lãi suất trái phiếu Chính phủ được hình thành theo quan hệ cung - cầu vốn trên thị trường; tiến tới bãi bỏ cơ chế lãi suất trần trong các đợt đấu thầu và bảo lãnh phát hành trái phiếu Chính phủ, xây dựng đường cong lãi suất trái phiếu Chính phủ chuẩn để thị trường tham chiếu.

Bốn là, cùng với việc tiếp tục triển khai đấu thầu TPCP qua Sở GDCK theo phương thức lô lớn, nghiên cứu triển khai phát hành TPCP lô lớn qua kênh bảo lãnh phát hành theo Quyết định số 46/2006/QĐ-BTC ngày 06/09/2006 của Bộ Trưởng Bộ Tài chính, để tiến tới giảm thiểu số loại TPCP đang lưu hành trên thị trường, phải xây dựng kế hoạch, phân chia khối lượng, kỳ hạn đối với từng hình thức huy động, tránh tình trạng các đợt phát hành diễn ra quá gần nhau dẫn đến chồng chéo, đôi khi có tác động triệt tiêu lẫn nhau.

Năm là, triển khai thị trường giao dịch TPCP chuyên biệt theo Quyết định số 86/QĐ-BTC ngày 15/01/2008 của Bộ Trưởng Bộ Tài. Theo đó để nâng cao tính thanh khoản của TPCP, phát triển thị trường theo hướng chuyên nghiệp phù hợp với xu thế mở cửa và hội nhập kinh tế, việc xây dựng phát triển thị trường giao dịch TPCP theo hướng chuyên biệt là vấn đề cấp bách và cần thiết

trong giai đoạn hiện nay. Việc xây dựng phát triển thị trường này phải đảm bảo về giao dịch phải đáp ứng được nhu cầu của các nhà đầu tư trên thị trường, đặc biệt là các nhà đầu tư có tổ chức. Thị trường giao dịch TPCP phải tách biệt với thị trường cổ phiếu và hàng hoá khác. Nghiên cứu, áp dụng khi điều kiện cho phép đối với việc mua lại TPCP, Repos... qua đó góp phần nâng cao tính thanh khoản của TPCP trên thị trường, chuẩn hóa TPCP hướng tới phát triển một thị trường trái phiếu có tính chuyên nghiệp.

Việc xây dựng, phát triển thị trường cần đảm bảo nguyên tắc phù hợp với định hướng và quan điểm phát triển thị trường tài chính nói chung và thị trường TPCP nói riêng; tạo điều kiện tối đa cho các nhà

đầu tư và các tổ chức tham gia thị trường; minh bạch và công khai hoá thông tin thị trường đến các nhà đầu tư; đồng thời tăng cường năng lực, quản lý, giám sát đối với cơ quan quản lý thị trường.

Sáu là, Ứng dụng công nghệ thông tin vào việc phát hành, quản lý và thanh toán TPCP, nghiên cứu và phát triển việc phát hành TPCP phi vật chất thay thế cho hình thức chứng chỉ (vật chất) qua đó tạo điều kiện thuận lợi cho các nhà đầu tư, nâng cao tính thanh khoản của TPCP, giảm thiểu chi phí phát hành, góp phần nâng cao hiệu quả nguồn vốn huy động.

Bảy là, duy trì đều đặn các đợt phát hành trái phiếu Chính phủ; định kỳ công bố công khai lịch biểu phát hành

trái phiếu Chính phủ hàng năm, hàng quý, hàng tháng cụ thể từng loại kỳ hạn, khối lượng trái phiếu dự kiến huy động. Tiếp tục cải tiến nâng cấp trang Website chuyên cung cấp các thông tin về lĩnh vực huy động vốn và một số thông tin khác có liên quan. hàng năm, duy trì đều đặn, thường xuyên các cuộc tiếp xúc với thành viên thị trường (Hội nghị khách hàng), diễn đàn TPCP (Bond Forum) qua đó tiếp thu các ý kiến đóng góp của các nhà đầu tư, để sửa đổi, bổ sung và giải quyết kịp thời các vướng mắc trong quá trình tổ chức triển khai hoạt động đấu thầu, bảo lãnh phát hành TPCP; góp phần dẫn hoàn thiện và tiến tới hình thành một thị trường TPCP mang tính chuyên nghiệp cao./.

Lý lịch đồng tiền

Một mục sư tổ chức quyên tiền để cứu trợ người nghèo không nơi cư trú. Một Tú bà long trọng đứng lên:

- Thưa cha, con xin góp 50 ngàn đô.

Mục sư trầm ngâm:

- Tuy cần tiền thật đấy, nhưng những thứ tiền lai lịch không trong sáng ấy thì...

Bên dưới, các quý ông, quý cậu chột xôn xao vài giây rồi một ông hét tướng lên:

- Nhận đi Cha ơi! Cũng là tiền của chúng con cả đấy!